

INFORMAČNÍ

Z P R A V O D A J

Klub absolventů
Vojenské konzervatoře - VHŠ
Svazu vojáků v záloze- Praha

ČÍSLO 111

3/2014

Dámy a pánové, členové klubu a přátelé vojenských hudeb.

Pro tentokrát Vás nebudu nijak obsírněji informovat o dění v klubu, ale připadl mi přece jeden velmi důležitý úkol a tím je pozvání na naši pravidelnou **výroční schůzi**. Již dříve jsme si odsouhlasili, že se bude konat v pravidelném termínu a to každou druhou sobotu v říjnu. Pro letošní rok vás rada Klubu mým jménem zve do konferenčního sálu Domu armády v Praze na Vítězném náměstí v Praze 6 - Dejvicích na sobotu 11. října. Pro nově přichozí připomínám, že nejlepší dostupnost je metrem na trase A stanice Dejvická.

Začneme se jako tradičně scházet již v osm hodin ráno, kde v předsáli bude probíhat prezentace členů Klubu, placení členských příspěvků a vydávání známek pro letošní rok. Novým členům vydáme průkazky společně s odznakem Klubu. Bude také jako každý rok již od příchodu připraveno občerstvení. Výroční schůze by pak měla začít v 10.00 hodin. Po VS si bude jistě každý chtít popovídat se svými kolegy a spolužáky jak v prostorách konferenčního sálu, tak v přilehlé restauraci, kde je možnost se i kvalitně najíst.

Pro ty, kteří přijedou na naše setkání z větší vzdálenosti, zajistíme ubytování ve vojenské ubytovně v blízké Podbabě. Naši milí kolegové ze Slovenska Janko Lavřík a Lojzo Sucháň, vám potvrdí, že je to ubytování opravdu na úrovni za více než přijatelnou cenu.

Odhodte tedy pohodlí svého domova stranou a přijďte mezi své spolužáky, kolegy z práce a kamarády. Rádi vás přivítáme v co nejhojnějším počtu pro vaši i naši radost.

Za radu Klubu Miroslav Průzek st.

Jiří Vondrovic

V PALIČKÁCH JE MŮJ UM ... A BUM !

Praha, prosinec 1991

Další pokračování.

Číňani v pohraničí

V roce 1960 byla hlášena čínská delegace, která měla navštívit i náš útvar. Nevím, jestli to přitahuji nebo to je osud, ale mně se vždycky něco přihodí. Tenkrát byl jeden zodpovědný funkcionář vyslán na střechu, aby máváním

praporu udával rytmus, ve kterém jsme měli pravidelně provolávat HURÁ, odpověď to na zdravici čínskému představiteli. Při nácviku pozdravu byl určen jeden důstojník, který přednášel čínskou zdravici, samozřejmě v češtině. Všechno klapalo jako hodinky. Když nadešel den D, kdy to mělo být doopravdy, byli všichni strašně nervózní. Já jsem se těšil. Kapela hrála slavnostní uvítací pochod a čínský představitel projížděl kolem v otevřeném voze. Dojel až k tribuně a vystoupil na ni. Vlajkonoš byl připraven dávat signály. Číňan se naklonil k mikrofonu a promluvil. Hotu nagua tugu. Buď si ten pozdrav zkrátí, nebo to tak opravdu bylo, ale nikdo nečekal, že to vezme tak zkrátka. Ticho. Hrobové ticho. Nemohoucnost všech organizátorů mě nezaskočila. Jako první jsem z plna hrdla vykřikl mohutné HURÁÁÁÁÁ. Byl sem v tom pár sekund sám. To už se vzpamatoval praporečník, začal dávat signály a celá kasárna duněla svorně: hurááá, hurááá, hurááá. Já jsem byl pro jistotu zticha. Po parádě jsem odešel do budovy, kde mi vzali tkaničky od bot a opasek. Dostal jsem dva dny vězení. Celé ty dva dny jsem měl možnost přemýšlet o tom, že se asi iniciativa nevyplatí.

Přijede inspektor

Již před návštěvou inspekce se proslýchalo, že se budou konat zkoušky z nástrojů pro nové zařazení do praporčického sboru. Starší hudebníci začali cvičit na své nástroje stupnice jako o život. Inspektor se objevil znenadání jako podzimní odpoledne. Všichni jsme nastoupili na zkušebnu, abychom vyslechli jeho moudrá slova. Poté se sám ujal taktovky a zkušebnou se začala linout melodie skladby – myslím, že to byl Sbor dervišů. Když skladba dozněla, rozhlédl se inspektor po orchestru a zeptal se: „Vy tu nemáte v orchestru fagůtek?“ „Ne, nemáme na něj dislokovaného hráče“ odpověděl dirigent Železnák. „Co vy, soudruhu!“ ukázal na mne inspektor. „Ano, vy, na co hraje?“ „Hraji na klarinet a na bicí nástroje“ odpověděl jsem v pozoru. „Vám by se fagůtek nelíbil?“ „Ale jó, líbil, ale já na něj neumím.“ „To se naučíte rychle, stejně tady nemáte co dělat.“ To měl teda pravdu. O přestávce jsem šel se staršinou vyfasovat nástroj a strojek, na který už dlouho nikdo nehrál. Byla k mání i škola na fagot a tak jsem si si ji k tomu přibrál také. Hned jsem si ve škole vyhledal hmaty, jak se bere který tón. Po chvíli jsem usoudil, že nejlehčí je tón F, neboť nepotřebuje žádný hmat. Pult s notami a židli jsem měl již v orchestru připravené. Inspektor zasedl za dirigentský pult a zkouška pokračovala. Abych mu udělal radost, hrál jsem to F všude, kde se to jen hodilo. Když byla skladba u konce, fascinovaný inspektor povstal a začal na mne pět ódy. Prohlásil, že „ten soudruh může do každého orchestru“. Naučil jsem se rychle jednu krátkou etudu a tu jsem milému inspektorovi zahrál při zkouškách. Byl u vytržení a při hodnocení před celým orchestrem mě vychvaloval do nebes. Musel jsem se tomu smát a tak jsem si dal do úst kapesník, abych náhodou nevyprskl. Přesto jsem se smál tak, že mi tekly slzy. Inspektor to ještě dorazil, když upozornil, že jsem dojatý až k slzám.

Za necelý měsíc byla ve Střibře soutěž vojenských hudeb a já jsem tam jel už jako fagotista. Chodil jsem s fagotem hrdě po přilehlých chodbách a vehementně jsem profukoval „fagůtek“. Kolegové a spolužáci z VHŠ na mě zírali s otázkou, kde jsem k tomu nástroji přišel. „To víte, rozkaz je rozkaz“, odpovídal jsem nesměle. Stěžejním místem koncertu byla Fibichova Selanka pro klarinet a orchestr. V závěru jsem měl i já sólové místo, které jsem měl pečlivě nacvičené. „Už se to blíží“ říkám si v duchu. „Už je to tady“. Jednu nohu mám vpřed, abych měl profesionální posaz. Tála la ffff, tála ffff. Ten zatracený tón se

neozval a tolik jsem dával pozor! Pod klapku se mi totiž dostal cíp saka, který nedovolil tónu zaznět. Zklamán jsem pak staršinovi odevzdal fagot i s fagotovou školou. K muzice byl přidělen opravdový fagotista.

Ještě jeden výrok onoho inspektora mi zůstal v paměti. Prováděl kontrolu oděvu při nácviu na vojenskou přehlídku. Muzika vyfasovala úplně nové polovysoké boty a jeden trumpetista si je zapomněl načernit. Inspektor k němu přistoupil a pravil: „Soudruhu, uvědomujete si, kde se nacházíte? Zde kolem jezdí diplomaté a co řeknou? Že máme v armádě šemišové boty?“

Státní delegace.

Nástup posádkové hudby byl vždycky brzo ráno, aby se vždycky všichni hudebníci stačili připravit na dopolední parádu. Ta měla stejný průběh, kdykoliv přijela nějaká státní delegace. Tenkrát měla přijet delegace z rozvojové země. Nevybrala si zrovna nejlepší počasí. Pršelo. Na Ruzyňské letiště jsme dorazili včas. Byli jsme schováni v autobusu před deštěm a očekávali jsme rozkaz k nástupu. Nástup, nástup, ozývalo se po letištní ploše. Nastoupili jsme do tvaru a čekali na další povel. Déšť, který neustával nám pomalu, ale jistě máčel uniformy. „Ještě máte čas“ povídá jeden z organizátorů, „běžte si ještě na svačinu do kantýny“. Kdo neměl s sebou zábal od maminek, uposlechl a šel svačit. To jsem udělal i já. Dostal jsem chuť na zavináče s rohlíkem. Ještě jsem však nestačil ani zaplatit a kdosi volal: „Nástup! Už jsou tady!“ Uposlechnuvše rozkaz, vrazil jsem rybičku i rohlík do kapsy a pádil na nástup. TU-104 přistálo opožděně, ale přece. Čestná jednotka byla připravena k slavnostnímu ceremonálu. Z útrob letadla se vynořily kakaově zbarvené postavy a postupovaly k čestné jednotce. Protože to byla vládní delegace, používaly se k salvám taky děla, což patrně nikdo neřekl tomu představiteli z bratrské země. Představitel přišel asi tak na dvacet metrů od velitele čestné jednotky. Ten vytáhl služební šavli a pořadovým krokem pochodoval představiteli afrického národa v ústřety. Ten patrně ještě nic takového nezažil. Jeho zkušenosti z vlasti byli poněkud jiné a proto evidentně v domnění, že bude sřat se vytrhl svému doprovodu a evidentně se chtěl vrátit do letadla. V momentě, kdy byl otočen k letadlu, začali kanonýři pálit salvy. Chudák představitel si zřejmě uvědomil, že ani letadlo není v této situaci bezpečným místem a vyděšen, že nemá kam jít, začal se točit do kolečka. Toho využil tlumočník, přiskočil a vysvětlil mu, že bez tohoto ceremonálu to nejde. Ujištěn, že po něm nikdo nebude střílet, přijal odevzdaně všechny pocty, které mu patřily. Vojenská hudba se zatím přesunula k slavnostnímu defilé. Po uvítací řeči prezidenta Novotného spustil svou řeč i host z Afriky. Po projevech následovala přehlídka. Kapelníkova taktovka vylétla vzhůru a já spustil anšlág. Pochod samopalníků se rozlétl po celé ploše. Po defilé čestné jednotky vypochovala i naše hudba. V zaujetí služebních povinností jsem úplně zapomněl na rybu. Pochodoval jsem při pravé straně tak, že jsem byl delegátům na očích. Malý buben se pohyboval v rytmu slavnostního kroku. Příímý pohled a ostrý pochod mi nedovolily ani na okamžik věnovat se něčemu jinému, natož sledovat obsah mé pravé kapsy u kalhot stejnokroje. První vypadl rohlík a po něm se začala trousit rybička s cibulkou. Papír zůstal v kapse. „To bude zase malér“, říkal jsem si v duchu. Naštěstí delegace při pochodu hudby přestávala být pozorná. Všichni se odebírali nasednout do připravených aut a celá delegace mizela z letiště. Možná, že to bylo tím, že pršelo, ale nikdo si na nic nepřišel stěžovat.

Taky nebyl čas. Muzika rychle nastoupila do autobusu, abychom byli

přesunutí na Vítkov, kde bylo kladení věnců u památníku neznámého vojína. Po Vítkově přišel na řadu památník obětí 2. světové války na Olšanských hřbitovech. Vojenská muzika stála obyčejně mezi hroby, protože jinde nebylo místo. Po odehrání smutečního pochodu přišly na řadu hymny. To se tenkrát hrály ještě hymny dvě. Po odehrání té první se mezi hroby objevil takový děda, co sbírá staré kytky na hrobech. Ošuntělý kabát, na hlavě děravý klobouk. Bylo mu už asi dost let. Všimli jsme si, že mu z úst stále vyjížděl jazyk a ohnuté prsty třesoucí se ruky vypadaly, jako by mu z nich někdo vzal kornout se zmrzlinou. A právě v krátké pauze, kdy končila naše hymna a začínala sovětská, někdo prohlásil: „vraťte mu tu zmrzlinu!“ Ti, kdo tuto poznámku zaslechli, nevzali ani tón, což byla asi polovina orchestru. Kapelník s vyvalenýma očima očekával, jak to dopadne. Chechtající se hudebníci se skrývali za pultíky s notami, připevněnými na nástrojích. Nějak jsme to tehdy dohráli.

Když pak delegace odlétaly, hrála vojenská hudba až do rolování letadla. Když byly v provozu ještě vrtulová letadla, tak to nevadilo, ale s příchodem proudových letadel došlo ke změnám i u vojenských muzik. Byl jsem přítomen při jednom takovém odletu státní delegace. Nikdo předtím nevyzkoušel, co to udělá, když se otočí proudové letadlo turbínami směrem k muzice. Hrály se pochody na rozloučenou s delegací, která pomalu mizela v útrokách letadla. Ještě poslední zamávání a letadlo začalo startovat. Hluk, který vydávaly turbíny, pomalu, ale jistě přehlušoval tóny hraných skladeb. Nikdo netušil, co přijde. Letadlo se otočilo svými turbínami k muzice. První to na sobě ucítil kapelník, kterému ulétla čepice. Heligony se začaly otáčet po směru proudícího větru, činelistu to otočilo vzad a všechnu noty se rozlétly po letištní ploše. Za chvíli bylo jedno, jestli někdo hraje nebo ne, stejně nebylo nic slyšet. Po tomto vystoupení jsme již nikdy nehráli tak blízko letadlu.

Dodnes nevím, jestli za to mohla rybička na letišti nebo kornout zmrzliny na Olšanských hřbitovech, ale když došlo k povyšování, nebyl jsem na seznamu.

Naši jubilanti

95 let	<i>Miloslav Pokorný</i>	4.11.		
90 let	<i>Vladislav Hanbálek</i>	14.6.	<i>Josef Mahypetr</i>	21.7.
85 let	<i>Václav Vaniš</i>	17.6.	<i>Václav Hoza</i>	1.11.
	<i>Josef Myška</i>	3.9.	<i>Milan Krása</i>	9.11.
80 let	<i>Miloš Šrbený</i>	7.7.	<i>Vladimír Haas</i>	5.10.
	<i>Adolf Kopčil</i>	18.7.	<i>František Švarc</i>	4.12.
	<i>Jan Bíla</i>	22.7.		
75 let	<i>Stanislav Kocián</i>	4.12.		
70 let	<i>Milan Veselňák</i>	30.5.	<i>Jan Karenovič</i>	26.7.
	<i>Jindřich Zajíček</i>	12.6.	<i>Milan Homolka</i>	3.11.
	<i>František Navrátil</i>	14.7.		

BLAHOPŘEJEME!

Vzpomínky Františka Melichara.

Těsně před mým absolvováním VHŠ-VN v roce 1960, přijel na návštěvu do školy proslulý kapelník Fr. Železnák vyzkoušet absolventa, o kterého požádal. Vyhledal mě a hned vyzkoušel. Zahrajte B1 zavelel a já díky tomu, že se mi sevřely všechny tělní otvory, jsem ho bez kiksu zahrál. Tak jsem se stal barytonistou plukovní hudby ve Vysočanech u Boru u Tachova a u jednoho, u muzikantů z nejsmutněji proslulých kapelníků v Čechách z trojice Ž+T+B. (Když si na to po více než půl století vzpomenu, koukám jako bluma).

Tradovalo se, že polovina vojáků tam slouží za trest a polovina za odměnu. Moji dva spolužáci Juraj Kučera a Vašek Haramule to odnesli se mnou a tak začali svou muzikantskou kariéru na výspě socializmu. Měl jsem při vši té smůle štěstí, že jsem se tam setkal s výbornými muzikanty a lidmi, např. Honzou Doksanským, Jirkou Anftem a Jirkou Vondrovicem. Vzpomínky na posledního jmenovaného jsou ukázkou, proč jsem tam přežil.

Jirka Vondrovic.

Díky takovým lidem, jakým byl Jirka, na vojnu v dosahu státní hranice, člověk vzpomíná jen na to hezké. Jirka si koupil magnetofon. Protože bydlel vedle kasáren na svobodárně, uprostřed lesů, natáčel zajímavé věci. Jak pochodují vojáci, vyrobil pomocí zmuchlaného papíru a v jiné zas, jak mu leze špión a záškodník oknem do pokoje. Všechno bylo věrohodné a podobně nás bavil každou chvíli.

Když přijela zahraniční delegace, celý pluk nastoupil k slavnostnímu uvítání. Jirka nastoupil se zmuchlaným kapesníkem v ruce, a když začal projev, vrazil si ho do pusy, aby neřval smíchy nahlas, ale to mu nebránilo v tom, aby nám následně celý projev následně věrohodně zreprodukoval, i když to bylo v čínštině. Sloužili jsme totiž u pluku Československo-Čínského přátelství. Díky, Jirko.

Jirka Vondrovic podruhé.

Nebyli jsme na vojně jen muzikanti, ale museli jsme mít „druhou odbornost“ a to pro nás znamenalo stát na křižovatkách za všech povětrnostních podmínek a čekat, až pojedou vojenská kolona a poslat ji dál správným směrem. Byly jsme regulovčící. Najezdili jsme stovky kilometrů na korbě drkotající Prahy V3S po polních cestách, než nás rozvezli po křižovatkách vojenského výcvikového prostoru Doupov. Jeli jsme jednou polní cestou, umlácení a zmrzlí, pršelo. Nákladák zastavil, Jirka vyskočil a uplácal z bláta hráz, přehradil protékající vodu, udělal si rybníček a mokrý zas naskočil a jeli jsme vstříc novým zitrkům, vyděsit imperialisty. Díky Jirko.

Jirka Vondrovic potřetí.

Pozdvižení u muziky! Přijede k nám na kontrolu inspektor vojenských hudeb. Byl to z našeho pohledu starší pán a s „přehazovačkou“, nacukrované vlasy s vlnou, přilepené z jedné strany na druhou.

Jirka, ač byl výborný bicista, na klarinet jsem ho slyšel hrát jen dva trylky, když se mu náhodou dostal do ruky. Nicméně vyfasoval fagot a než přijel inspektor, naučil se jeden tón. Inspektor si vyslechl dechovku a pak jsme hráli „smyčcovou“. Hráči vyměnili nástroje a mydlili jsme „štrauzáky“. Inspektor dirigoval, Jirka pozorně sledoval part, margíroval a když přišel tón, co se naučil, tak ho tam šoupl bez bázně a hany. Po produkci hodnotil inspektor výkon orchestru a vyzvedl výkon soudruha Vondrovice slovy: „To je fagotista do každého orchestru“. A Jirka byl skutečně skvělý. Dík Jirko. Psal se začátek šedesátých let!

František Melichar (VHŠ 1957-60).

František Železnák.

Ano, pánové, to jméno když jsem slyšel poprvé, nepříjemně mne zamrazilo v zádech, jako kdyby to mělo být nějaké varování před něčím neradostným. Po absolutoriu VHŠ-VN jsme byli tři absolventi-Václav Haramule, Frant. Melichar a já, přidělení k plukovní hudbě do posádky Vysočany-Bor u Tachova. Hlásili jsme se 1. srpna 1960 v kasárnách, ale jaké bylo naše překvapení, že kasárna byla prázdná, ani vojsko, ani hudba. Co s námi? Všichni ve výcvikovém prostoru na Doupově. Vyšplhali jsme se na korbu Praga V3S v parádních školních uniformách, objížděli jsme Doupov a hledali muzikanty. Vyklepaní, špinaví a hladoví jsme konečně slezli z korby auta a po menším bloudění mezi stromy, stany a vojáky jsme doputovali. Hudba odpočívala a my jsme se ohlásili poručíkovi, který nás seřval, že nejsme předpisově upraveni a oholeni. Strojek a žiletku Astra nám půjčil nějaký rotmistr a tak v krve potu jsme si dřeli vousy na sucho, protože voda nebyla. Já až z domova ze Slovenska, vousy odrostlé a nepoddajné. Boty jsme vyčistili, šaty též a stáli v pozoru. Poručík k nám přistoupil, podal nám ruku se slovy: "Tak vás, soudruzi, vítám u hudby, já jsem kapelník a jmenuji se František Železnák. Budu požadovat přesné plnění mých nařízení a všech vašich povinností jako vojáků základní služby." Utahaný, zklamaný a smutný jsem se svalil na svůj kavalec ve stanu, byla večerka. Prozradím to na sebe: Přetáhl jsem si štípající zelenou deku přes hlavu a konečně jsem se uvolnil. Z očí mi tekly slzy jak fazolky, celý jsem se třásl z toho velkého zklamání. Vztek mě popadal, vzpomínal jsem jestli mi to byl čert dlužen. Mí hodní, drazí rodiče mě nutili cvičit na ty zatracené housle, ale já byl líný a tak to tedy dopadlo. V Bratislavě u přijímacích zkoušek mě nevzali. Zapalovaly se mi lýtka a já místo stupnic a Ševčíka jsem pokukoval po opálených holkách z Myjavských Kopanic. Další školní rok jsem byl doma, cvičil jsem a byl jsem přijat do VHŠ-VN. U přijímaček se hledělo hodně na fyzičku a já později pochopil proč. Vojenská škola, režim, vše nařízené, samostudium atd. Prostě donucovací metoda, nejlepší medicína pro líného puberťáka. Nastoupil jsem do prvního ročníku do Liberce, kde jsme přespávali ve starých kasárnách na pokojích pro dvacet lidí. Po ranní rozcvičce, mytí ve studené vodě jsme maširovali do horních kasáren, kde jsme měli celodenní režim. Po prvním roce se na nás usmálo štěstí a my jsme stěhovali školu do Roudnice nad Labem, do krásného prostředí na Lobkovickém zámku. Radost jsme měli i z pěkného města, kde jsme byli oblíbení, mladí štramáci v uniformách, muzikanti. Chodili jsme do tanečních společně se zemědělskou školou, studenti ale na nás žárlili, děvčatům se přece jen víc líbily zlaté knoflíky a pěkné uniformy. My puberťáci, plaší, stydliví jsme se napřed styděli, nevěděli jsme kam s očima a rukama, ale otrkali jsme se brzy a mnozí jsme byli zamilovaní až po uši a byl to často problém skloubit nedělní potěšení s náročnými úkoly ve škole. Makal jsem jak to šlo, těšil se na neděli a tak dokola....Ale bylo po náladě a po radosti, přišlo to jak blesk z čistého nebe. Nařízení od vrchnosti, že vojenská základní služba, kterou jsme včetně poddůstojnické absolvovali ve škole, neplatí a my musíme u útvaru u vojenské hudby zařezávat dva roky jako základáči. Někteří ze školy odešli, já jsem zůstal a nakonec jsem to též přežil. A přežili jsme všichni tři. Pod Přimdou, skoro na čáře, kde lišky dávají dobrou noc. Dvakrát do roka jsem jel k rodičům na Slovensko na opuštěný na tři dny a ještě za odměnu. Byl jsem velitelem světnice, kde nás spalo víc než dvacet, z toho šest absolventů VHŠ a ostatní kluci všech možných profesí. (Též absolventi civilních hudebních škol). Dělal jsem rajóny, politické školení, což byla u muzikantů fraška. Cvičili jsme

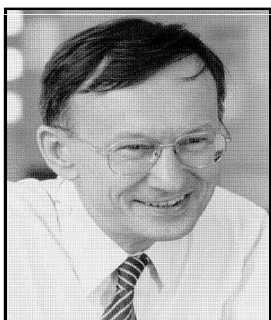
na nástroje a psali dopisy. Občas nás přišel v noci překvapit Železnák. Nebyl to pro něj problém. On i praporčíci bydleli u kasáren v bytovkách, někteří v Boru. Tam jsme chodili na vycházky pěšky, asi pět kilometrů. Byl tam hotel, hospoda a občas zábavy, kde jsme se drobet povyrazili. V malých partách jsme jezdili V3Skou hrát pro pohraničníky na čáru, kde nás nechali občas koukat dalekohledem za ostnaté dráty do americké zóny. U hudby byl archiv velký, hodně jsme cvičili, kdo chtěl, dost se naučil. Zajásal jsem, když se plukovní hudby zrušily.

Zavedly se hudby divizní a posádkové. Velké obsazení, široký repertoár, mistrovsky aranžovaný J.Pravečkem, H.Slukou atd. Mnozí ještě pamatují, že se v padesátých letech zavedly tzv. devatenáctky, ale naštěstí ne nadlouho. Já jsem velmi vděčný mým učitelům ve vojenské škole R.Slachovi a ostatním. Dostal jsem kvalitní základ pro muzikantskou kariéru i pro eventuální další studium. Naši učitelé, vesměs bývalí vládní vojáci byli nejen kvalitní, ale též zábavní, např. kpt.V.Zíka, hobojsista V.Vobořil, zvaný Venca kilo a další, se svými zábavnými historkami hlavně z Itálie, či z osobního života.

VHŠ začínala v Praze v Karlině, pak ve Spišském Podhradí, v Liberci a nakonec v Roudnici n.Labem. Za Rakouska-Uherska nastupovali k vojenským hudbám po základní škole tzv.elérové, kteří se učili hrát a získávali praxi ve vojenských orchestrech. Po vzniku Československé republiky se uzákonila škola dvouletá, pak tříletá a nakonec čtyřletá na úrovni státní Konzervatoře. Československé vojenské dechové hudby, vedle orchestrů klasických, proslavily tento skvělý žánr doma i za hranicemi při různých přehlídkách a soutěžích. Bohužel v současné době, kdy je naše armáda profesionální jejich počty jsou přizpůsobené požadavkům. Nato, byla většina těchto dechových, vysoce kvalitních orchestrů, zrušena, včetně vojenské Konzervatoře. Já jsem absolvent z roku 1960, pamatuji slávu našich vojenských hudeb jelikož jsem to prožil. Je mi velmi líto, že redukce armády postihla kulturu i voj.školu, která měla velkou tradici. Za dobu svého trvání, dodala do vojenských orchestrů i všech ostatních doma i v zahraničí České a Slovenské mladé muzikanty, kteří určitě podpořili známý názor, že Češi a Slováci jsou sice malinci, ale jejich muzikantské srdce je obrovské. Už tady dávno nebudeme, budeme v Pánu, ale Česká a Slovenská vojenská dechovka zůstane pojmem v budoucnosti pro všechny lidi s muzikantským srdcem.

A Železnák? Ten to bral opravdu hopem. Ale ty Boží mlýny. Sudičky mu do kolíčky daly muzikantské opratě, on je pevně držel a rychle spěchal až úplně nahoru v domnění, že všichni vojenští muzikanti budou vyhrávat podle jeho povelů. Všechna sláva polní tráva. Rychle nahoru a pak honem dolů, ale úplně a nenávratně. Staré valašské přísloví praví: Pánbíček není náhlý, ale pamětlivý!! i když v případě Železnáka si docela pospíšil.

Juraj Kučera absolvent r.1960 v Roudnici n.Labem

Já a Japonsko. - 3.část

Moje činnost na akademii, zejména vedení dechových hudeb si postupně získala renomé, takže mne začaly zvat různé krajské dechové ansámby na konzultace anebo hostování. Hned druhý rok mého pobytu jsem začal vyučovat v japonštině s tím, že jsem se soustředil na hudební výrazy a slova potřebná k výuce a přednostně se je naučil používat. Na základě toho jsem byl požádán o účast na celostátní soutěži

dechových hudeb ve funkci porotce. Při tom jsem se bez ostychu vyjádřil o neprofesionálním dirigování některých učitelů, kteří vedli svoje tělesa od začátku nácvičku až do konečné fáze závěrečného kola celostátní soutěže. Druhý den po skončení soutěže mi pak telefonoval redaktor novin Asahi Šinbun s přáním, abych tedy vysvětlil pravidla správného dirigování v jejich hudebním časopise „Band Journal“. Slíbil jsem mu to a tak jsem začal psát moje „dirigování a jeho základy“, které vycházelo po dobu celého roku na pokračování. Vymyslel jsem si pro důkaz rozdílnosti taktovacích schémat a praktického dirigování použít fotografický záznam pohybu pravé ruky v akci a za tímto účelem jsem si vyžádal fotografa, který fotografoval pohyb mé ruky, třímající svítící baterku v tmavé komoře. Mé lekce vzbudily pozornost učitelů škol, kteří vedli zájmově dechové hudby složené z žáků školy. Tito učitelé provozují tuto činnost jako amatéři z lásky k hudbě a mnozí nemají valné hudební vzdělání. Brzy se mi ozval pan Cuda z Hačinohé (severní Japonsko) a pozval mne, abych mu pomohl s jeho dechovkou školních dětí ve věku od 10 do 13 let. Jel jsem tam a byl překvapen, jak pilně a se děti snažily. A jak byly roztomilé! Spolupráce s panem Cuda a jinými učiteli v Hačinohé se pak protáhla na dalších 10 let.

Někdy na začátku příštího roku mne najednou volali, abych se dostavil hned do televizní vysílací stanice Asahi, že mne potřebují. Nevěděl jsem, o čem jde, ale když jsem tam přišel, okamžitě se mi vyjasnilo. Tato stanice začínala jako první v Japonsku přímé televizní přenosy přes družici a právě obdržela gratulaci k tomuto zahájení od našeho prezidenta Gustava Husáka. Chtěli po mně, abych jim to přeložil. V té době jsem však ještě nebyl schopen ji přeložit do japonštiny. Omluvil jsem se a odkázal je na manželku profesora Horáka, Inoue Mičiko, která studovala v Praze u profesorky Růžičkové hru na cembalo a umí velmi dobře česky. V ten stejný den jsem zažil ještě jeden obrovský otřes a to doslova, když začalo zemětřesení v Tokiu a to právě ve chvíli, kdy jsem vstupoval do budovy televize Asahi. Bylo dost silné, čtvrtého stupně sedmistupňové Richterovy stupnice. Až do této doby to bylo pro mne nejsilnější zemětřesení v Japonsku. V roce 1923 zemětřesení sedmého stupně zvané Kantó Daidžišin postihlo Tokio a Jokohamu, kde zničilo veškeré budovy. Toto zemětřesení vypuklo v pravé poledne, kdy ženy v domech vařily a následkem toho vznikl velký požár, při kterém lehlo Tokio popelem. Poslední velké zemětřesení v roce 1995 v Kóbe a okolí, zvané Hanšín Dajšinsaj dosáhlo dokonce stupně 7,2. K tomuto zemětřesení se ještě později vrátím, jelikož jsem měl příležitost ho zažít na vlastní kůži.

Aniž bych to zpozoroval, byly tady Vánoce - mé první Vánoce strávené v Japonsku. Většina Japonců je budhistického náboženství, a tak pro Japonce mají Vánoce naprosto jiný význam, než u nás. Jsou tady poměrně v malém zastoupeny veškeré směry křesťanství, jak katolické, tak protestantské, luteránské, anglikánské a ještě mnoho jiných samostatných církví. Nicméně Vánoce znamenají v Japonsku především příležitost k prodeji vánočních dáreků. Po americkém způsobu doručuje dárky Santa Claus, kterého do země přivedli Američané po II. světové válce. Obchodní domy toho plně využívají k výprodeji zboží, které jim leží na skladě. Typický případ jsou tak zvané „omijage fukuro“. Jsou to pytle plné různého zboží, které obchodní domy libovolně naplní, zalepí a prodávají zalepené za 10.000 jenů. Poptávka je veliká, lidé se dostavují před obchodní domy v den tohoto vánočního výprodeje o několik hodin předem, staví se do fronty a čekají, až se otevře. Pak se nahrnou dovnitř a často se i tahají o tyto pytle, když už jich je málo. Zajímavé je, že je o ně velká

poptávka. Po pravdě řečeno, obsah každého pytle má asi o 50 procent větší hodnotu, než součet cen jednotlivých věcí. Má to ovšem nevýhodu, že tam je také vždy několik věcí, které kupující nepotřebuje. Na příklad oblečení přes či pod míru, často vyšlé z módy. Tyto věci si lidé dál mezi sebou vyměňují, popřípadě se je snaží udat svým příbuzným.

Zajímavá je též pověřivost Japonců a jejich důvěřivost ve fámy. Po městě je řada budek, kde se prodávají volně losy zdejší vánoční loterie. U budky před policejní stanicí na Ginze je však vždycky obrovská fronta, čítající až sto metrů i víc. Jednou kdosi vyhrál jeden milión na los koupený v této budce. Tehdy vznikla fáma, že právě u této budky může člověk koupit los, na který se vyhraji miliony. Před několika lety, kdy se tato fáma roznesla, chodilo si k této budce koupit los tolik lidí, že byl zaveden systém rozdávání lístků s pořadovým číslem podle času jejich příchodu. Lidé se o ně tahali a jednoho ušlapali. Na základě toho byl u této budky zaveden policejní dozor a prodej losů je kontrolován.

Další typicky japonskou zvláštností je hromadný prodej dortů o Štědrém dnu. Na všech ulicích před obchody a na rozích obytných bloků jsou 24. prosince stolky, vynesené z krámů a prodávají se na nich dorty. Na štědrý den pak lidé jedí a pijí pospolu, baví se nahlas, vesele, zkrátka nesvětí narození Páně jako u nás, ale užívají si prvního vánočního volna po svém. Jejich Štědrý den se slaví jako u nás Silvestr.

Hned za týden po Štědrém dnu přišel Nový rok. Ten byl pro mne dalším velkým překvapením. Přesně o půlnoci se rozezněly zvony veškerých budhistických chrámů (zvaných "otera") a lidé vyšli z domu na svou první pouť zvanou "hacumóde". Všichni se ubírali do chrámů a to jak budhistických, tak i šintoistických, tentokrát v povznešené, vážné náladě, aby se pomodlili a přispěli dobrovolně na jejich údržbu. Před oltářem byla umístěna velká bedna s vrchním víkem mřížovitým, aby lidé mohli věnovat chrámu svou finanční podporu. Lidé tam vhažovali většinou drobné mince, ale taky někdy bankovky. V šintoistických chrámech pak lidé zatlesknutím stvrzovali svou oddanost k bohům a pohrouženost v modlitbu. Nutno podotknout na tomto místě, že nejstarší japonské náboženství je náboženství šintoistické, které je obdobné našemu evropskému pohanství. Uznává řadu bohů, každý z nich reprezentuje určitou sféru přírody, či lidské činnosti. Každý šintoistický chrám je pak zasvěcen jednomu z nich a lidé se k němu utíkají vždy v době nutnosti. Křesťanství do Japonska přinesl s sebou katolický portugalský misionář Francis Xavier v roce 1549 a postupně posvětil řadu místních samurajů na jižním ostrově Kjúšú. Křesťanství se začalo vzmáhat, až jejich počet dosáhl tří miliónů. Stali se tak nebezpečným císaři, který v šintoistickém náboženství představoval nejvyššího boha. Podle tradice Japonci odvozují původ Japonska od souboje dvou bohů, z nichž ten, který souboj vyhrál, stvořil Japonsko a stal se císařem. Křesťanství zpochybňovalo císařovo božství a tak jej císař Tokugawa Iejasu po roce 1560 zakázal. Velice brutálním způsobem nutil křesťany pošlapat obraz Krista. Ti, kteří odmítli, byli okamžitě popraveni. Díky těmto veřejným popravám bylo tak křesťanství oslabeno a dodnes nemá v Japonsku pevnou pozici. Pokud jde o ostatní náboženství, tj. protestantské, pravoslavné a islám, jsou zde jen ve velmi mizivém počtu vyznavačů.

V příštích dnech pak byly veškeré obchodní domy, malé obchody i restaurace zavřeny, lidé užívali osobního volna v rodinném kruhu. Bavili se spolu, hráli badminton, či jiné společenské hry, jedli jen studené „oseči rjóri“, které ženy v domácnosti předem připravily, neboť i ony mají nárok na

odpočinek! Naštěstí jsem o tom věděl předem, jelikož mne na to Hiranovi upozornili a tak jsem si nakoupil potraviny na 3 dny, jak to ostatně všichni činili a po 3 dny z toho využíval.

Moje činnost s orchestrem Šinsej Kókjógakudan se rozvíjela úspěšně tak, že mi byl nabídnut první veřejný koncert. Chtěl jsem se chopit této příležitosti a abych snad neměl potíže ve škole domluvil jsem se nejdříve s profesorem Janem Horákem na tom, že na tomto koncertě provedeme klavírní koncert Antonína Dvořáka g moll. Věděl jsem předem, že za těchto okolností ředitel nebude nic namítat, jelikož byl zároveň předsedou hudební společnosti Smetana, Dvořák, Janáček, jež měla na starosti provozování a propagaci české hudby v Japonsku. Díky tomuto faktu jsem dostal schválení k tomuto koncertu a koncert se konal s velkým úspěchem. A nezůstalo jen při jednom! Ještě ten rok jsem se ujal řízení koncertu Šinsej kókjógakudan s renomovaným japonským sólistou, violoncellistou panem Cucumi, působícím v Torontu, který přijel schválně kvůli tomuto koncertu do Tokia. Počínaje tímto koncertem jsem již ředitele nepožadoval o souhlas, pokud to nenarušovalo moje vyučování ve škole.

Po devíti měsících naplněných prací ve škole i mimo, jsem se v létě 1974 poprvé vrátil na 3 týdny domů do Prahy. Moji rodiče a též rodina mé sestry s manželem a dvěma syny na mne čekali. Byl jsem šťasten, že mohu opět strávit několik dnů doma. Těšil jsem se zejména na návštěvu oper, které mám velice rád. V roce 1974 ještě do Japonska běžně nezajížděly evropské operní scény a taky v Tokiu existovaly jen 3 operní společnosti: Nikikaj, Fudživara a Nagato. V Ósace pak je jedna „Kansaj Kagekidan“. Tyto společnosti využívaly zdejších pěvců, absolventů hudebních škol, avšak byly po materiální stránce vedeny na amatérské bázi. Sólisté si mohli zazpívat v některé hlavní roli jen za podmínky, že sami prodají 50 až 100 vstupenek. Díky tomuto systému, který trvá až dodnes, ti nejlepší sólisté odchází z Japonska do Evropy, anebo Ameriky, kde se o prodej a propagaci operních představení nemusí starat. Naopak jsou za svoje sólistické výkony dobře honorováni. Ač se již tenkrát v roce 1974 hovořilo o ustavení stálé operní scény (vzpomínám si živě, jak veřejně v televizi vystoupil německý dirigent Wolfgang Sawalisch a vehementně se za to přimlouval), trvalo to 20 let, než se Japonci k tomuto závažnému kroku rozhodli a vybudovali stálou operní scénu „Opera City“ ve středu Tokia. Nicméně, jak jsem již řekl, dodnes je způsob angažování japonských sólistů založen na finanční podpoře povinným prodejem vstupenek.

Na podzim 1974 mě bylo nabídnuto řízení 9. symfonie L.van Beethovena a to hned dvakrát za sebou se spojenými sbory měst Šizuoka a Hamamacu se Šinsej Kókjógakudan a sólisty z Nikikaj. Tady v Japonsku je veliká tradice v provozování 9. Beethovenovy symfonie kterou zde poprvé provedli za 1.světové války němečtí zajatci na protest proti válce. Tento první koncert se konal před vánocemi a pak se stalo tradicí provádění této symfonie s proslulou ódou na radost Friedricha Schillera před vánocemi a to v nevídané míře. Ódu na radost mají veškeré amatérské pěvecké sbory ve svém repertoáru. Většinou se při produkci spojují s profesionálními orchestry nebo amatérskými orchestry, které jsou schopny ji zahrát. Mnoho lidí, kteří normálně nechodí na koncerty, jdou vždy jen jednou do roka před vánocemi na koncert 9. symfonie L.van Beethovena už jen ze zvyku, aby tím přivítali vánoce a nový rok.

V prvních letech mého pobytu v Japonsku bylo Japonsko pokud jde o bezpečnost zaslíbenou zemí. Lidé bezstarostně chodili na procházky i na odlehlých místech, nebáli se jít v noci přes park či po silnici, na venkově

i v noci. Nechávali bezstarostně otevřené domy i když nebyli doma. Jednou týdně byl v televizi program zvaný "weekender", kde se zveřejňovaly zločiny, které se přes týden přihodily. Většinou to byly krádeže nebo hádky či šarvátky, ale vraždy a zabití byly výjimky. Zabití dítěte do 12 let na příklad neexistovalo. V posledních letech, kdy Japonci povolili přistěhování druhé, či třetí generaci japonských emigrantů z Peru a Čína otevřela své hranice, nahrnula se do Japonska řada dobrodruhů, hledajících zde snadný a lehký výdělek. Zločinnost se několikrát znásobila. Tak na příklad právě v těchto dnech (listopad 2005) byly spáchány vraždy dvou sedmiletých děvčat základní školy. Jedna z nich byla zavražděna peruánským přistěhovalcem, po druhém vrahovi se ještě pátrá. Dnes, kdy policie má k dispozici konfrontaci sebemenších nálezů na místě zločinu s DNA zaregistrovaných zločinců, je odhalení daného zločince mnohem rychlejší a zcela přesvědčivé. Velkým problémem jsou též gangy Číňanů, na příklad dva Číňané se vloupali do bytu japonské rodiny za účelem krádeže a při tom ji celou vyvraždili. Rovněž se sem nahrnulo mnoho mladých žen z Filipín, kde je životní úroveň na velmi nízké úrovni, aby zde pracovaly a podporovaly své rodiny, které mají často mnoho dětí. Často skončí v soukromých veřejných domech jako prostitutky. To vše je podmíněno hospodářským rozmachem Japonska, uvolněním turistických formalit a vzrůstající nezaměstnaností. Rovněž se zvyšuje zločinnost Japonců samých. Díky těmto neblahým důsledkům japonská vláda přemýšlí o zpřísnění udělování viz cizincům z asijských zemí a zvýšení policejního dozoru na všech důležitých místech jako na nádražích, letištích a rušných třídách velkoměst.

Moje činnost ve škole se rozvíjela k všeobecnému uspokojení všech, jak se mi alespoň zdálo. Po mnohém koncertě se školním orchestrem, či dechovou hudbou za mnou přicházel učitel hoboje profesor Jošinari a srdečně mi gratuloval. Také se jednou vyjádřil, že díky mému přísnému způsobu vedení, s mimořádným soustředěním na správnou intonaci se roznesla dobrá pověst o mimořádné kvalitě školních koncertů a že na ně přichází čím dále tím více odborníků z ostatních škol, aby si poslechli zejména školní „Wind ensemble“. Právě tentýž pan profesor se po 13 letech mého působení na škole při příležitosti mého propuštění ze školy vyjádřil pod tlakem nového ředitele v tom smyslu, že on si vždycky myslel, že můj způsob řízení je nesprávný, ale že nikdy neměl odvalu mi to říct. To je typický příklad japonské uzavřenosti, předstírání a i někdy zalhávání zvané „tatemaie“. Na rozdíl od nás si Japonci často nechávají věci, či dojmy pro sebe a člověk musí sám přemýšlet, jak to vlastně dotyčný pán, či paní mysleli.

V roce 1977 jsem na důkaz perfektního provedení skladby při vystoupení školní dechovky na celostátní soutěži dechových hudeb obdržel diplom za nejlepší dirigentský výkon a renomé školní dechovky se dále rozrůstalo. V roce 1978 jsme nahráli coby japonskou premiéru cyklus dvou suit Arménských tanců amerického skladatele Alfreda Reeda, která získala 1. cenu celostátních nahrávek dechových orchestrů Japonska. Alfred Reed byl po jejich poslechu nadšen a pozval školní dechovku na koncertní turné do USA. Já jsem však byl bohužel přinucen navrátit se po 6 letech strávených v Japonsku do Československa a tak bylo toto turné kvůli mně odloženo a konalo se až v roce 1982 při mém druhém působení v Japonsku.

V červnu 1978 se mi narodil syn Alan a moje žena Kejko zůstala na rok doma. To bylo pro mne nejšťastnější období mého života. Mně se díky narození syna podařilo u Československých úřadů získat prodloužení pětiletého pobytu v cizině o rok, jelikož s několikaměsíčním dítětem je nebezpečné cestovat

dlouhé hodiny v letadle. Nejkratší cesta z Tokia do Prahy vedla s Aeroflotem přes Moskvu a trvala asi 12 hodin. Zde bylo nutno počkat na další spoj do Prahy do druhého dne ráno. Aeroflot zajišťoval bezplatné přespaní v hotelu Aeroflotu v Moskvě, avšak za velmi nedůstojných podmínek: odebrání pasu, doprovod do hotelu Aeroflotu pod dozorem vojáků, zákaz opuštění hotelu a druhý den ráno poněkud násilné vzbuzení, nakomandování do autobusu na letiště, opět pod dozorem vojáků. Většina Japonců, i já po první zkušenosti, jsme cestovali raději až 30 hodin přes státy jižní Asie (Pákistán - Karáči, Arabské emiráty – Dubaj, Egypt - Kairo, a Řím). Tato jižní cesta s aerolinkami Pákistánu, Thajska či Egypta přišla navíc levněji a člověk měl volnost pohybu na letištích mezipřistání.

Jednou při cestě domů touto jižní cestou jsme místo mezipřistání v Bangkoku, jenž vzhledem k nepříznivému počasí nepřijímal, museli přistát v Šanghaji. To bylo ještě za krutého režimu Mao Tse Tunga. Hned po přistání vstoupili do letadla čínští vojáci s namířenými puškami, prohlíželi pasy všech cestujících a prohledávali všechny kouty kabiny letadla jakoby všichni cestující byli špióni. Pak nás seřadili a vyvedli z letadla pod dozorem bajonetů do letištní budovy. Po dobu čerpání pohonných hmot letadla, které trvalo přes hodinu, nás zavřeli v čekárně a pak opět pod dozorem bajonetů odvedli zpět do letadla. To byl pro mne opět jeden otrěsný zážitek na který se nezapomíná.

Někdy během třetího roku mého pobytu v Japonsku jsem se dostal k návštěvě „kabuki“, což je tradiční japonské divadlo, které vzniklo v roce 1603 na ostrově Kjúšú, kde jeho první provozovatelkou byla paní Okuni. Byl to tanec a herecký výkon, často spojený s prostitucí, následující po představení. Tehdejší císař, vida neblahé důsledky kabuki na šíření prostituce, se v roce 1629 rozhodl v něm zakázat účast ženám. Muži převzali ženské role (t.zv. „onnagata“) a kabuki změnilo svou původní inklinaci k prostituci na inklinaci k homosexualitě. Mladí muži, kteří hráli ženské role se opět ujali funkce poskytování sexuálních služeb bohatým mužům a vláda musela opět zasáhnout. V roce 1652 bylo kabuki úplně zakázáno. Typickým vybavením kabuki je t.zv. „hanamiči“ kde pódium je prodlouženo uprostřed scény směrem do publika. Herci hrají i na tomto prodlouženém pódiu uprostřed posluchačů. Tradice kabuki se udržovala potají a v 18. století z jeho základů vzniklo tradiční japonské loutkové divadlo Bunraku. Je to loutkové divadlo s loutkami velikými až metr, které vodí obvykle 3 hráči. Vývoj Bunraku také nebyl jednoduchý. Ve hře „Sonezaki Šindžu“, bylo několik společných sebevražd, což pak tehdy způsobilo výrazný vzrůst sebevražd v zemi. Díky tomu musel císař opět zakročit a v roce 1723 zakázal provozování her s hromadnými sebevraždami. Dnes je obvyklým námětem rozpor mezi povinností a jednáním lidí.

Nejstarší forma divadla, provozovaná až dodnes, však není kabuki, ale divadlo „Noh“. To bylo ve 14.století do Japonska importováno z Číny. Původně bylo provozováno v uzavřených rodinách. Často je provozováno pod patronátem buddhistických chrámů a je považováno za část bohoslužby. Jelikož zachovává původní čínské texty a je provozováno ve staré japonštině, je často nesrozumitelné a i nezábavné. Jeho obliba závisí na mladých hercích a jejich proslulosti. Toto divadlo je doprovázeno japonskými tradičními lidovými nástroji jako cucumi tajko, nebo šamisen a malou pěveckou skupinou 6-8 zpěváků. Na scéně vystupují 3 hlavní herci v drahých kostýmech a maskách, hlavní herec mění během hry často masku a přichází poslední po mostě se strany jeviště.

V poslední době opustili naše řady :

Václav Vaishar *26.10.1920 +17.4.2014 VHŠ 1936-38 pozoun-baryton

po válce se odstěhoval do Švýcarska, od r.1999 člen Klubu

Jaroslav Hodyc *18.8.1932 +17.5.2014, konz.na trubku, ředitel ZUŠ Smíchov

syn legendárního nástrojaře VHŠ

Jan Novák *18.5.1954 +19.5.2014 VHŠ 1965-69 trubka-housle, člen výb.KAVK

Pavel Srp *1967 +23.5.2014 VHŠ 1982-86 tuba -klavír PH Příbram

Dobromil Kepřt 31.12.1920 +6.7.2014 VHŠ 1935-37 tenor-housle.

Karel Pitra *10.1.1918 +11.7.2014 VHŠ 1932-34 pozoun-baryton dlouholetý

kapelník Posádkové hudby Brno.

ČEST JEJICH PAMÁTCE !

BYLO NÁS PĚT .

Po užití posledních prázdnin v životě se vydala ve slavnostních uniformách se třemi šikmými červenými prýmkami na náramenicích pětice čerstvých absolventů Vojenské hudební školy po trase Praha – Olomouc- Bruntál k Hudbě pohraniční stráže: Honza Burian, Jirka Jirout, Tonda Ploc, Tonda Majer a já.

S hrůzou jsme zjišťovali, kde ta díra vlastně leží. 300 km od Prahy! Po odsunu Němců v roce 1948 byl Bruntál zchátralé provinční městečko. Psal se přece rok 1959, tedy pouhých 11 let od odsunu Němců a 14 let po skončení druhé světové války. Město bylo pozvolna osidlováno obyvateli ze všech možných koutů republiky a kvalita lidí tomu odpovídala. Čekaly nás perné chvíle.

Cesta rychlíkem do Olomouce ještě jakžtakž uteče, ale potom! Lokomotiva ještě na páru supěla, hekala a příšerně čoudila do jesenických hor. Padesát kilometrů do Bruntálu se ta lokálka vleče dvě hodiny!

Vlak stojí pořád někde v lese, nikde ani živáčka, jen vlci a medvědi tam ještě scházeli. Když jsme se konečně dokodrcali do Bruntálu, zjistili jsme, že kasárna stojí na druhém konci města. S těžkými kufry jsme se konečně doplazili do našeho nového působiště. Ráno jsme se hlásili k raportu. Kráčeli jsme přes kasárenský dvůr a vojáci při pohledu na naše tři prýmký ve tvaru „V“ uctivě salutovali. Jenže – po odevzdání „pověřovacích listin“ jsme vyfasovali obyčejnou základáckou uniformu příšerně páchnoucí naftalínem a zmačkanou, jak byla nacpaná ve skladu. K tomu boty půllitráky, košile i trenýrky v barvě khaki. Vypadali jsme v tom uboze. Já už jsem měl za sebou osmnácté narozeniny, ale ostatním bylo teprve sedmnáct a to není věk na uniformu základáka. Když nás takhle vyparádili, dorazili nás tím, že nám dali každému obrovský plátěný pytel se slovy: „támhle si ve stodole nacpěte slamník, a pořádně, budete na něm spát.“ Tak jsme si vyrobili lůžko, které nám sloužilo celé dva roky. Na první prohlídku města a návštěvu kina jsme se styděli vyrazit v půllitrácích. Jeden mazák mi ochotně půjčil svoje polobotky, které měly tu nevýhodu, že byly o číslo menší, než moje nohy. Do kina jsem nějak došel, ale pak už jsem se musel zout a boty nenazul. Dva kilometry zpět do kasáren jsem kráčel v ponožkách s botami v ruce.

Na vojně se pořád vymýšlejí všelijaké soutěže. Například soutěž o nejlepší světnici. Hodnotil se pořádek, čistota a především úprava lůžek. Nacpané

slamníky musely zařezávat do pravého úhlu, na nich vzorně upravená deka. Ty naše slamníky pořád měnily svůj tvar, jak se sláma sléhávala, museli jsme je pořád docpávat. Nevypadaly vůbec vábně, ale my jsme po třech letech vojny ztratili zájem o nějaké pitomé soutěžení. Vojáci z nás byli nešťastní, kazili jsme jim kladné body. Přehazovali si nás z jedné světnice do druhé, až jejich velitelům došla trpělivost a vyřadili nás z veškerých soutěží. Přidělili nám zvláštní světnici bez soutěžních podmínek. Dosáhli jsme svého. Každý voják základní služby musí prokázat svůj dobrý zdravotní stav. Přestože jsme byli na vojně již tři roky, naložili nás v Bruntále brzy ráno na vejtrasku (Tatra V3S) a kodrcali jsme se do Olomoucké nemocnice na vyšetření. Hladoví a vyklepaní z toho nákladáku nám odebírali krev. Myslím, že nikdo z nás to ještě nezažil a měli jsme strach, co to vlastně bude. Kluci mi řekli, že když jsem nejstarší, že musím jít první. Udělali chybu. Sestřička při vyndání jehly utrousila trochu krve, která mi tekla po ruce. Udělalo se mi nevolno a tak mě položili na lůžko. Vstoupil Tonda Ploc a při pohledu na mně zezelenal. Po odběru obrátil oči v sloup a sunul se k zemi. Pro nedostatek lůžek ho nechali ležet na zemi. Nezapomenu na výraz tváře Tondy Majera, který jako třetí vstoupil do ordinace. Já na lůžku, Tonda na zemi, hrůza! V tu chvíli si asi myslel, že jde na popravu. Všichni jsme to přežili.

Jako jeden z mála rozumných důstojníků byl náčelník důstojnického klubu kapitán Němec. Především prosadil, abychom dostávali tzv. zástupné. To je finanční vyrovnání, že jako základáci sedíme na funkcích vojáků z povolání. Dělal to k našim ubohým sedmdesáti korunám měsíčně ještě 240.- Kč, což byla docela slušná finanční injekce. Zařídil, aby nám byly ušity uniformy na míru. Hudba Pohraniční stráže totiž kromě vojenských povinností, jako je objížďení pohraničnicků na našich západních hranicích a koncertování pro zpestření jejich těžké služby, vystupovala jako kulturní těleso na různých akcích civilních. Na náměstí v Bruntále se pořádaly koncerty, hudba hrála na tanečních zábavách, bálech, v divadle apod. Nás pět v těch filcákách moc nereprezentovalo. Kapitán Němec nad námi opravdu držel ochrannou ruku. Udělal pro nás hodně. I taková maličkost, jako byl volný vstup do důstojnického klubu, kam směli jen vojáci z povolání, potěšila. Chodili jsme tam hrát kulečnick nebo koukali na televizi.

Nevím proč, ale právě mně si kpt. Němec oblíbil ze všech nejvíc.* Věděl, že chodím s dívkou, která prodávala v ARMĚ (vojenská prodejna v kasárnách). Měl tehdy malou, asi tříletou dcerku. Jednou chtěl jít s manželkou do kina, zařídil mi vycházku, dal mi klíče od bytu a pověřil nás hlídáním. Místo abychom malé Alence vyprávěli pohádky na dobrou noc, vyprávěla ona sama pohádku o Karkulce. Neuměla ještě říkat „k“, takže pohádka zněla: „vl-u, vl-u, já jsem Al-ul-a.“ Když konečně usnula, s mojí nastávající jsme se drželi za ruce a vyprávěli nesmysly. Já jsem byl tehdy v úplných začátcích poznávání opačného pohlaví. O ty první bláznivé i krásné dorostenecké lásky jsem přišel. Jako daň za mojí budoucí hudební kariéru.

Že by byl na vojně vždy perfektní pořádek, nedá se říci. Když jsem dovršil 18let, usoudili mí nadřízení, že je nejvyšší čas, abych vykonal vojenskou přísahu. Na bruntálském „buzerpalacu“ jsem zařval jako ostatní „Tak přísahám“ a bylo po slávě. Jaké bylo ale moje překvapení, když mi byl rok nato doručen příkaz, že se mám dostavit k odvodu. A já už byl přítom voják přísahající, že v případě potřeby padnu za vlast. Vojenská mašinerie se vyznamenala.

Ještě jednou se vojenským složkám podařilo nás ošidit. Vojenskou základní

službu službu jsme končili 24.zář. Zavolali si nás na kádrové oddělení a nabídli, že ten termín je jaksi podivný, že nás jako vojáky z povolání povýší od 1.října. Těch pár dní už to přece vydržíme, ven z kasáren si můžeme chodit jak chceme, budeme mít už všechny výhody jako vojáci z povolání. Kdo by na to nepřistoupil? Souhlasili jsme. Později jsme se dozvěděli, že kdybychom trvali na původním termínu, dostali bychom první výplatu za celé září. Někdo ze štábu se asi pěkně napakoval. Ale čert to vem - byli jsme volní!

CESTA KE ŠTĚSTÍ

Jakákoli škola je samozřejmě dobrá věc. Naši učitelé do nás nacpali obrovské množství vědomostí. Navíc – ten vojenský dril. Hlavně smysl pro povinnost. Opravdu jsme se tam něco naučili. Po letech jsme se dozvěděli, co se dalo v civilní konzervatoři obejít. Nějaké hodiny vyučování se daly celkem snadno vynechat, ze strany učitelů tam vládla tolerance s tím, že kdo má skutečný zájem o absolutorium, ten se připraví ke zkouškám bez ohledu na to, jestli chodí na vyučování, nebo ne. Ve vojenské konzervatoři nic takového neexistovalo. Všechno podléhalo přísné disciplíně. A bylo to dobře! Absolventi Vojenské hudební školy se stali a jsou dodnes špičkovými muzikanty v těch nejlepších hudebních tělesech u nás i v zahraničí.

HUDBA POHRANIČNÍ STRÁŽE

Posláním této hudby bylo vyhrávání vojákům Pohraniční stráže na státních hranicích. Objížděli jsme pohraniční roty hlavně na západní straně a vyhrávali těm, kteří zrovna měli volno. Tehdy to ti vojáci opravdu neměli lehké. Západní hranice byla obehnaná složitou bariérou z ostnatého drátu nabitého elektrickým proudem o síle několika tisíc Voltů. Při jakémkoliv dotyku došlo ke zkratu a na rotě byl okamžitě vyhlášen poplach. Mělo to ale také své klady. Většinou o dráty zavadila nějaká zvěř, takže na jídelníčku bylo srnčí, guláš z divočáka apod. Tyto cesty na západní hranici jsme neměli příliš v lásce. Kodrcat se z Bruntálu 500 km ve staříčkém rozhraném, věčně porouchaném Ikarusu nebyl žádný med.

Za těch tři a půl roku se leccos zažilo. Dobré i zlé. Ale nač na to zlé vzpomínat? Bruntál a Hudba Pohraniční stráže je pro mě nesmazatelná epizoda mého života. Když je člověku osmnáct, devatenáct, všechno do sebe hltá plnými doušky. První muzikantské úspěchy i neúspěchy, kamarádské vztahy, první láska, zkrátka – život. I když jsem přišel o dva roky platu, i když jsem se dostal 300 km od své milované Prahy, nelituji toho. Má se začínat od píky, jak se říká. Je to podobné, jako když se absolvent herecké školy (DAMU) ocitne okamžitě na podiu Národního divadla. Myslím, že to není správné, každý má postupovat po nějakém žebříčku a neustále dokazovat, že má na víc. Já to tak zažil a vyplatilo se mi to.

Václav Liška.

Toto je úryvek z knihy Václava Lišky "Já nic, já muzikant."

Kontaktní adresy:

Předseda:

Miroslav Průžek Babákova 2153/8 148 00 Praha 4 Chodov

mobil:724146800, e mail: miroslav.pruzek@centrum.cz

web stránka Klubu absolventů:KAVK.cz

e mail: predseda@kavk.cz

Ekonom:

Ing.Jiří Jirsa Nad vodovodem 6, 100 00 Praha 10

mobil: 777666096, e mail:jjirsa@seznam.cz

Redakce Zpravodaje:

Milan Kasan U Parku 2588 413 01 Roudnice nad Labem

mobil: 603983408 e mail: kasanovi@seznam.cz

Naše webové stránky : www.kavk.cz

ÚČTY u Fio Banky

(číslo BÚ 2800198771/2010) – spořicí (S)

(číslo BÚ 2800198772/2010) – běžný (B)

Koncerty Ústřední hudby AČR v Městské knihovně.

11.9. – Promenádní koncert

2.10. – Vyznání k tanci

19.11. –Ústřední hudba hraje swing

4.12. – Vánoční koncert

Začátek koncertů v Měst.knihovně vždy v 17.00.

Velký sál Městské knihovny v Praze 1, Mariánské náměstí(dř.prim.Vacka) č.1.

FESTIVALY A PŘEHLÍDKY V ROCE 2014

14.9. Světelské babí léto – Světlá nad Sázavou

21.9. Poncarovy Zdice

27.– 29.9. 13. Vejvodova Zbraslav

5.10. 8. ročník Muzikanti, hrajte! Olomouc

ZPRAVODAJ č.111 vydala rada klubu - září 2014.